

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC NGU

DEPOT LÉGAL

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TÔNG LY: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

Chủ Bút: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯ'T TRÌNH

TRONG CỎI ĐÔNG-DƯƠNG

BON CHỮ LANGSA

BON CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM..... 3\$00
SÁU THÁNG..... 2 00

TRỌN NĂM..... 5 \$ 00

SÁU THÁNG..... 3. 00

BÁN LẺ MỖI SỐ..... 0, 15

BON QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM..... 7\$00

SÁU THÁNG..... 4. 50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-đắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

Cantho.—Imp. de l'Ouest

VIN DE CHINE DIT ALCOOL MEDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau đây: Và có một thứ Thuốc họ thiết là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHI KHAI THỦY, bất kỳ họ lập máu, hề uống vào nội trong 24 giờ thì thấy hết liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi lữ 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thư cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CẢN PHÒNG THẤP TƯỚU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đến chứng chắc rằng: rượu thuốc này, pháp làm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiết là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như: đau phong, tay chân phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỏi gối, tê tay tê chân, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi đứng chẳng an, đau nửa thân mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi, lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết.

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯƠNG BỔ HUYẾT TƯỚU

Là một thứ Bí-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người.

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cũ đau lưng mỏi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỏi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích đới đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đến dùng đăng: Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết, khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯỚU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong năm khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rã liệt, lỗ tai lóng bồng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư.

Bổn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiếm Phương gia thể nọ hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hề ăn bư thì bổ âm, dương bư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thất hỷ kém hao, hề uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiết là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó.

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HỒ-CỐT-MỘC-QUA-TƯỚU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hồ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nên công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiết tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hề uống vào thì thấy hiệu nghiệm liêu bao trong xương, tứ chi rã liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các chứng thứ tích, cốt khí tím lả.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiết là một thứ thuốc hay đệ nhất.

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hề uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa.

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯỚU

RƯỢU THUỐC BÌM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong-thấp, hoạt lực thư can, ấy là một thứ thuốc bí truyền tinh nghiệm đệ nhất.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỏi chơn, đau trong xương, hay đứt gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mồm, hay là tay chân bại hoại. Các chứng ấy hề uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chơn, hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn đề hiệu Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thư đề chỗ ở cho kỹ lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thứ qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng bảo chế y sanh, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rộng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng ư, không khi nào thấy người Annam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC TIỀN HIỆU

Vin tonique du Dr H. DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỘNG THUỐC THƯƠNG HẠNG
và nhiều hiệu có danh tiếng dấu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tởn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f.

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cánh-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một đến là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt.

Cùng gửi hàng cho các xứ xa; ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gửi hàng lập tức.

Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rơm hiệu Stella

Làm rộng bằng nước mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sửa xe. Lành thấp mướn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hôn, tan, tế, kỳ yên, Tân gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vỏ ruột xe máy hiệu Michelin, giầy hàm-ét đủ cỡ đóng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gửi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gửi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho giá đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh.

Cần khải.

AN HÀ NHỰT BAO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Kính chào mừng quan Chánh-Bô Boudineau	8.— Tuyệt giao cà-phe khách-trú
2.— Muốn tranh thương mại, mau bước tới	9.— Lễ khánh thành trường học Văn tại Cánh-thơ
3.— Thương mại luận (tiếp theo)	10.— Không sợ chệch khi sao?
4.— Hỡi Đồng bang lo buôn bán	11.— Quảng cáo
5.— Việt Nam Đoàn-thể hội	12.— Thuốc Vạn linh tế linh 11
6.— Cuộc tiến hành quan Chánh-bô Tholance	13.— Tiểu đàm
7.— Hãy đi tàu Langsa.	14.— Thi tập.
	15.— Giá bạc và giá lúa

Kính chào mừng quan Chánh-Bô Boudineau

ĐÀO NHẬM CÁNTHƠ

Quan Chánh-Bô Boudineau là một vị quan văn võ kiêm toàn, mưu mô quảng đại, trước đã trần nhậm tỉnh Bàclieu; nay Chánh Phủ bổ ngài lãnh chức Chủ tỉnh Cánh-thơ thế cho ông Tholance chánh bô đền kỳ về nghỉ bên Pháp-quốc.

Ông Boudineau đã đến Cánh-thơ và hành sự ngày 16 septembre 1919.

An-Hà Nhựt-Báo xin thay mặt cho thần dân tỉnh Cánh-thơ và phần riêng của bốn báo kính chào mừng quan Tân chủ-tỉnh Boudineau và bửu quyền của ngài sáu câu chúc cho ngài quí thể dặng khương cường, vinh tràn Cánh-thơ bủa an đức cho nhơn dân nhuần gọi.

An-Hà Nhựt-Báo

Muốn tranh thương mại, mau bước tới

Quý báo «An-hà» số 133 ngày 11 Septembre này, bĩ nhơn nói nghe thấy Trần-văn-Tú ở Vĩnhlong tiệp lập 1 tiệm café mà bán cho Annam, hiện nay đã lập thành rồi, khởi sự bán hôm 8 Septembre tới nay khách Annam tới lui coi nườp nượp, đã biết rằng: Vạn sự khởi đầu nan, mà có người ra lập trước dặng rồi, thì ai là Annam Vĩnhlong đầu rắng xúm nhau vạng chúng nhứt tâm hề nhau một tiếng tuyệt giao café chệch, xin vô tiệm café Annam, nên trao quyền lợi cho Annam xin giã từ tiệm café chệch, bĩ nhơn nhắc lại cho Annam Vĩnhlong rõ, trong «Thời-Báo» số 67 ngày 8 Août này nói: nếu tiệm café Annam lập dặng rồi, ai còn vô tiệm café chệch nữa là không phải Annam Nam-kỳ đâu! nhớ lấy! nhớ lấy! Nếu ai là Annam Vĩnhlong không biết binh vựt Annam Vĩnhlong còn đeo đuôi mà vô tiệm café của chệch nữa, há không biết hổ với lời «Thời Báo» nói trên đây sao??? chừ đồng bang chừ quý ông, chừ quý thầy, chừ đồng chí, chừ đồng chủ Vĩnhlong ơi! nếu muốn tranh thương mại mà đoạt thân lợi quyền với chệch,

nếu muốn tuyệt giao với chệc, ai là người trí thức đâu? ai là người hào gia, phú hộ đâu? sao chưa chịu xuống ra hủ hiệp nhau mà lập thêm cho nhiều tiệm như là: tiệm mua lúa, nhà máy xay lúa, xe hơi, trại cưa, lò gạch, hàng xén, tiệm bán thịt bò, thịt heo, tiệm may áo quần Langsa, tiệm đóng giày, tiệm bán nha-phấn, tiệm bánh mì, tiệm bánh mứt Annam, và tiệm cớm các tiệm kẻ đây toàn là đồng bang ta có dùng hết, rất đối như hàng ngành «Hậu giang Dương-hàng» (succursale des galeries de l'Ouest) từ bốn đến (60.000\$00) mà chúng ta còn hủ hiệp nhau lập dặng thay, mỗi lợi đó chất sè về tay đồng bang ta nắm chặt. Kia là số đá đồ đường bốn tỉnh lúc trước về tay Kiều-cư thủ lợi, cách vài năm nay có thấy Trần-bá-Tuyên ra thầu lại cội mối lợi đó dặng rồi, chệc phải thua ta. Ấy là hai mối lợi to tác này mà đồng bang xứ ta còn làm dặng, hưởng chỉ các việc lời khác bĩ hơn nói đây là nào làm không dặng sao? Rất đối là đoàn nông phu ở Vĩnhlong kêu trong quý báo «Nông-Cổ-Mín-Đàm» rằng: chúng tôi là hàng nông phu ở Vĩnhlong tỉnh tuyệt giao với chệc, quyết một lòng buôn bán với Langsa và Annam mà thôi, xin mấy ông nghiệp chủ đại thương Langsa và Annam Saigon xin xuống lập tiệm tại Vĩnhlong thì chúng tôi khấn khít một lòng buôn bán với chư quý ông mà thôi, thế không bán buôn với chệc nữa, nói đến đây bĩ nhân rất xúc tình cảm động, rất đối là hàng nông phu còn nhứt tâm như vậy dặng, hưởng chỉ chư quý vị mà bĩ nhân xuống quý danh trong quý báo «An-hà» toàn là người kiến thức xin hiệp ý nhứt tâm thì lập mấy tiệm của hàng nông phu muốn dặng hết mà! dư sức mà! Chư đồng bang Vĩnhlong ôi! hiện nay cuộc thương mại hủ xứ ta đã phát minh rồi xin các ngài gần lấy! gần lấy! Nếu các ngài bỏ qua ý theo lời của hàng nông phu xin đây, các vị đại thương

Langsa và Annam Saigon xuống tại xứ ta mà dựng tiệm thầu mối lợi lơ dặng rồi thì ta há không biết hủ sao??? Vì xứ ta có dư sức lập mấy tiệm kẻ trên đây dặng mà! chư quý vị ôi! ông nào có chỉ quý danh rồi đây ấy là tên đã ghi vào thẻ bạc đó, dặng cho chúng ta tỉnh cậ, là người mưu trí toàn tài, biết thương tình đoàn thể, biết trọng nghĩa đồng bào, thì các ngài phải làm làm sao cho toàn cái trách nhiệm, không lè các ngài nở lòng nào mà tọa thị điểm nhiên cho đánh sao? Và cuộc buôn bán Annam xứ ta từ nào tới giờ đều bị một tay Kiều-cư ép chế chẳng khác nào chúng ta đã lọt vào «Mê-hồn» trận, nếu muốn thoát khỏi trận «Mê-hồn» này thì chúng ta phải hiệp lại một ý nhứt tâm làm cho đến cùng mới dặng cho, bọn chệc mới sợ ta cho!!! Vì từ hôm nay đây chúng ta đã khởi đoàn mà tỉnh việc tranh thương mại với chệc, thì bọn chệc đã biết hết công cuộc của ta rồi, chẳng khác nào như chúng ta đã ngồi trên lưng cọp, nếu mà nhứt nhát sụt sè, cọp ngoái lại mà cẳng ta, thì còn chi là cái đoàn thể của ta! lại ra sự họa hủ bất thành thì bọn kiều-cư sẽ khi thị hết cái đoàn thể của xứ ta ngay. Hủ lắm mà! nhứt lắm mà! Bớ đồng bang Vĩnhlong! chệc là giống da vàng, cũng đầu đen, máu đỏ như ta, cũng xương thịt như ta, còn ta đây sao? há không gan không ruột hay sao? hình đất tượng gỗ chi sao? dễ chịu cho chệc ép hoài sao? Hiện nay đồng bang ta tại Saigon đã lập dặng «NAM-THƯƠNG-MẠI-KY-NGHỆ-NGHĨA-HỘI» và đương lo lập «ANNAM THƯƠNG-CUỘC-CÔNG-TY» nếu đồng bang Vĩnhlong ta lập dặng tiệm buôn bán Annam rồi thì ta bỏ hàng hóa của hai tiệm đây khởi đến tiệm Kiều-cư mà bỏ hàng như lúc trước, Annam Vĩnhlong gần lấy! gần lấy! Đây bĩ nhân xin chỉ quý danh ông Mai-văn-K..., thấy ba T..., thấy năm G..., thấy Trần-q-Q..., thấy sáu V..., thấy

Thương mại luận

(Tiếp theo)

Annam ta xưa nay hay nói: thời vận tại trời; giàu nghèo tại trời; số mạng tại trời. Vận sự do thiên mặc cưỡng cầu = muốn việc tại trời, chẳng nên miêng cưỡng. Mà nay thời trời đã khiến, mạng trời đã cho rồi. Nghĩa là, khi không, có một tách trà phe tại Saigon, mà làm cho chư quý Thấy các Ty các Sở tại Saigon đều rùn rùn chẳng uống trà phe chệc nữa. Chớ bấy lâu nhứt trình kêu rêu đã mòn bờ, viết cạn nghiên mà có đồng lòng như thế đâu. Ấy chẳng phải lòng trời xui khiến sao? Như tâm đã đồng, tâm nhiệt thành đã thấy, lòng người cả giận, nóng nẩy vô cùng. Ai nghe sự tuyệt giao thương mại này cũng khoái chí thậm đa. Sự đề chế của Annam mình có hai cách: một là đừng mua của nó, hai là cứ mua của mình. Ấy vậy, trong lúc này Đồng bào nên ra lập buôn bán; bất kỳ cái chi là thổ sản nước mình mà xưa nay nó lấy nó bán lại cho mình, thì khá lập mà bán đi. Thời trời khiến rồi, không lỗ đâu! Trong báo L'Opinion có nói rằng chúng nó kiếm thế xin cùng Chánh-phủ cấm nhứt Tây-Nam nói về sự tuyệt giao thương mại. Mà đề dặng đâu! Người Langsa thương ta, chớ ướ thương nó, vì ta là thần dân của Langsa, lợi của ta tất là lợi của Langsa. Ta hãy cứ sự dĩ Báo Langsa cũng có nói tại nhà máy Chợ-lớn chúng nó không thêm dùng cu-ly Annam, vãn... vãn... Đừng lo! Annam ta phải kiếm phương thế cho mau mau mà giúp nhau. Đương lúc phản đối với chúng nó, kẻ giàu phải mở lòng rộng rãi giúp người nghèo dặng những kẻ nghèo xưa nay làm công với nó ra có thể sanh nhai cho dễ.

Làm dặng phải làm tới đi. Chúng ta nội Đồng-Dương có đủ đồ thổ sản ăn mặc xài dùng. Nam-kỳ lúa gạo đầy đồng;

Tặng MAI-THÀNH-VINH thì nhứt thổ. Người như vậy, đáng làm trai, Giúp bạn đồng bang, tổn chẳng nài. Không khứng nghiên tai nghe tiếng nhục Béo lòng diu bạn chí nào phai. Kiều-cư dóm thấy càng kinh khủng; Mặt sừ cho ta hơn hủ mảy. Mới biết cuộc này sanh nghĩa khi! Hỡi người quân tử có ai hay!!!

Vĩnhlong, Trần-quang-Minh.

Bác-kỳ tâm-tơ, lãnh nhiều vải-bò, nón, giày, trà, quả, xài nội Đông-dương sao hết? Cầu cho nó tuyệt giao đừng bán đồ tàu cho mình, thì ta có phước lớn lắm.

Ruộng của chúng nó mua, cúi xin chư vị có quyền cai trị nói trên đó cùng Chủ-diễn phải ra tay giúp dân cholắm, đừng cho dân đừng làm ruộng của chúng nó nữa, mượn nó phải bán lại cho ta. Trong lúc ta cùng nó tranh phuông trong trường thương chiến này, thì chỉ nhờ chư vị viên quan, viên chức trong làng và Diên chủ ráng mà gìn lấy dân mình và làm làm sao cho thấy ta máu đỏ, tóc đen, họ vậy ta sao chẳng vậy? Ai ơi! Ráng đi tới một lần cho được. Sự ấy là sự quyền lợi, mạng vận, giàu sang của mình xưa nay ở tay nó và sự ấy cũng là mối khởi đầu của sự mạnh trong dân tộc ta đó. Ở đời có chi mạnh cho bằng đồng tâm hiệp lực đâu?

Ở bạn Bác-kỳ đóng giày, may áo, tại Saigon, xin xuống lập tiệm nghành may tại các hạt, như là hạt Trà-vinh nơi chúng nó may áo, đóng giày một mình một chợ. Nếu ai có thể đi mà chẳng đi giúp, để cho chúng tôi là người có ăn học ít nhiều mà còn phải đi may áo, đóng giày tiệm chúng nó, thì quả là người Bác-kỳ ấy chẳng biết thương dân Nam-kỳ.

Hỡi chư quý vị Giáo-sư! Mạng vận nước nhà đều nhờ các ông lắm lắm. Vậy kể từ ngày khai trường tới đây, cúi xin các ông thừa lúc nào rảnh dỗi, như là vô trước giờ dạy, xin cứ mỗi ngày phải làm sao cho cuộc cạnh tranh thương mại cho gần trong trí trẻ em học trò. Trách nhiệm của Chư tôn lớn lao trong thời đại này lắm, Chư tôn ơi! Bên Langsa trong mỗi trường đều kiểm thể in vào náo cần học trò cái sự hết bực trung quân ái quốc và cái sự hết bực ghét kẻ dè ép mình. Vậy mình tui khá học đòi người

Langsa, mà làm theo, cho trẻ em học trò, hễ lớn lên thì đều biết hai cái sự tốt bực sang trọng kẻ trên đó như người Langsa vậy. Được như rứa, thì nước bây giờ không mạnh, sau sẽ mạnh. Tuy là hai cái đều ấy không có trong chương trình mặc dầu, nếu dạy thì trái phép chương trình nhưng vậy trong lúc giờ nghỉ, xin Chư tôn giảng thuyết về sự hết lòng trung quân ái quốc cùng Đại-Pháp, hết lòng đoàn-thể và hết lòng ghét kẻ nghịch. Nhứt trình để kêu rêu người lớn, chớ còn con nít học trò hễ ra trường rồi thì nó phải biết mấy cái hạnh tốt bực quý trọng nói trên đó, dầu cho hay chữ không bao nhiêu cũng làm cho nước mạnh được. Mỗi ngày mỗi nhắc nhở nó chẳng nên mua nơi tiệm khách, viết, mực, giấy tờ, dầu một chiem cũng đừng mua, hãy tiệm tới tiệm Annam mà mua. Trong cuộc tranh thương mại này, người lớn biết hổ thẹn với nước với non, cùng người cùng vật thì chắc dễ kêu. Trừ ra có người nào tán tận lương tâm, lòng như cây gỗ thì kêu mới không được mà thôi! Chớ còn con nít trí đâu như kẻ lớn; ở nhà thì cha mẹ phải thường nhắc nhở ba cái hạnh rất sang trọng quý báu mới nói trên đó cho nó nghe. Vô trường trong phần phong hóa thì thấy ráng chăm nom về ba cái hạnh ấy cho cần hơn hết thấy.

Còn cha mẹ học trò cùng con nít ở nhà, hễ thấy con mua món gì, sao sao cũng phải hỏi, như nói mua tiệm khách, thì răn he cho đến đến, đến lớn sao nó cũng không mua đồ khách nữa; còn nó mua đồ Annam thì khen ngợi vô về cho nó đắc chí. Nếu cha mẹ và thấy đều chuyên làm sự ấy thì đoàn-thể, hậu tấn khỏi kêu cũng đoàn thể không khuyến cũng hết bực ghét, kẻ lẫn lộn mình. Chớ bây giờ, các báo kêu rêu lớp lớn, nếu chờ lớp nhỏ tấn lên phải kêu nữa, thì ngày nào mới rảnh mà bình luận.

Chuyện hữu ích khác dạng? Định quyết cái phần kêu rêu lớp nhỏ bây giờ để cho chư quý ông Giáo-sư cùng cha mẹ học trò. Còn đồn ông có chí khí lớn để nói xin phải hết lòng giảng luận cho đàn bà trong nhà. Ước ao cho cả nước lớn nhỏ phe nam phen nữ đều rập một lược mà tranh thương mại cho kịp. Chớ đồn ông thì mua của tiệm Annam, mà để cho vợ con vào mua tiệm Khách thì cái mối hại cũng còn chằm rề hoai.

Tóm lại, tôi cúi xin Đồng-bang tỉnh Tràvinh, hãy cứ mua của Annam mà thôi ai ở xa, muốn cậy mượn mua đồ hoặc là hỏi ban chỉ trong tiệm Annam đã kể tên và Hàng Hậu-Giang, xin viết thư cho tôi, tôi sẽ hết lòng làm cho vừa ý, vì tôi đã liệu lượng cho có giờ rảnh để mà giúp cho chư tôn. Thí dụ như ban đêm đang cơn giông mưa, bất kỳ là ai, sai tôi ra tiệm Annam mua đồ, thì tôi khoái chí như được tiền, và vưng lời liền.

Vậy tôi xin tỏ trước cùng chư quý ông trong bực thương lưu rằng ngày nào có Hàng Hậu-Giang, nếu không mua món có đó, mà lại mua nơi tiệm Annam khác cũng tốt vậy, chớ có mớ đồ đó trong tiệm Annam, mình đã thấy, mà còn mua của Khách, thì dầu có phần thấy tôi muốn đoạn, tôi cũng phải gửi cái quý danh của vị đó mà đăng báo.

Xin ai chớ giận tôi vì bốn phần tôi là dân Annam, tôi phải rắng tài sơ tri siêng của tôi dạng làm những điều mà tôi tưởng có ích chung cho nước ta.

Đây tôi cúi xin Quý Vị bình bút các báo Annam tại Saigon làm ơn ấn hành cái bài này vào quý báo, thì tôi cảm ơn vô cùng.

Tuy văn bài luận chẳng lạ chi, nhưng mà tôi muốn nhắc nhở Đồng-bang tại tỉnh Tràvinh phải rập nhau mà mua của Annam cho cái vận động của Annam tại Tràvinh hiệp theo cuộc bỏ trả-phe

chợ tại Saigon. Lại biết rằng trong hạt Tràvinh có khán quan các báo Annam, song người nấy có thứ nấy mà không có thứ khác, nếu đăng trong một thứ báo thì làm sao cho cổ động dẫu dầu không khắp chỗ cũng gần khắp. Mỗi làng Tràvinh, vì bất kỳ trong tổng nào tôi chắc đều có đủ các thứ báo quốc-ngữ ở Saigon. Nay tôi ấn hành trong báo An-Hà đăng trước, vậy cúi xin chư Quý ông rút ra ấn hành vào quý báo của mỗi Ngài đương bình bút, đừng giúp tôi cổ động cùng tloh Tràvinh ngõ hầu làm một cuộc buôn bán tại Tràvinh, sáng dịp Hàng Hậu-Giang mới lập. Cúi xin nhậm lời. Đa tạ! đa tạ!

Huỳnh-long-Ẩn

ở minh-đức (Tràvinh)

Hỡi Đồng-Bang! Lo buôn bán

Chúng ta sanh trưởng nhằm nơi phước địa, dầu ít nhọc công cũng no ấm thế nhị; bởi đó cho nên, chúng ta mới chẳng màng trường công-cổ, mới để cho khách-trú thông thả chen vào mà thủ đại lợi của ta. Song khách-trú là kẻ bội-án, trên đã không vì Đại-pháp rộng dung, dưới lại chẳng niệm tình chủ-khách. Ghe phen, chúng ta cũng muốn vung vẩy cho khỏi tay trung gian nó, nhưng ngặt vì trong Đồng-bang ta: kẻ giàu không hay ra cửa, người tri hoặc thiếu tư-bổn, hoặc mắc chường quan; còn ngặt một điều nữa là hai phe không tin cậy nhau, chẳng coi sự liêng lạc đoàn thể là trọng, cho nên đường công-cổ hóa ra bế tắc.

Nói cho phải, trong ít năm nay, đã thấy Đồng-bang ta, kẻ xướng ra lập hội này hàng họ, kẻ lại nổi tiệm nhỏ, quán to mà chen lẫn chút đỉnh trong đường ấy. Tuy rằng khách-trú chẳng biết Đồng bang ta có đủ sức chi mà cạnh tranh với

chúng nó, vì sức nó. muốn sức, mình không một, nhưng mà chúng nó là kẻ xem rộng thấy xa, e một ngày kia, việc nhỏ quá lớn, sức yếu nên mạnh, nên chúng nó càng ngày càng thắc chặc giầy đoàn thể lại, rồi chúng nó ý sức hiệp đáp con buôn ta, bạc đãi Đồng-bang ta bán buôn với nó. Kìa hãy xem cuộc chúng nó chẳng dùng hàng-hóa Nhứt-Bồn thì biết chúng nó lợi hại là dường nào, biết sự đồng tâm, đồng chí của nó mạnh là dường nào!

Xưa nay, Đồng-bang ta, chịu sự sung sướng đã quen, ít ra cạnh tranh cho nhọc, nên dân khách-trú húng hiệp chúng ta thế nào trong đường công-cổ, thì chúng ta thàng trách bơ thờ rồi cũng bỏ qua đặng, chớ như ngày nay, khách-trú lung lảng thái độ, khi bạc chúng ta trong nghề buôn bán, lại làm nhọc cho giống giống ta nữa.

Nguyên vì, mới đây, tại Saigon, bởi có một tên khách-trú lẳng giá trả-phe, nên Đồng-bang ta rủ nhau không thêm đến tiệm chúng nó nữa. Việc này vừa thấn tới Chợ Lớn, thì bọn chủ nhà máy xay lúa, muốn trả thù cho đồng chúng nó, nên ta rập đuổi hết dư trăm bạn Annam làm công với chúng nó xưa nay. Ấy là ý chúng nó phạt Đồng-bang ta sao giám cả gan không uống ca-phe của đồng chúng nó.

Ở Đồng-bang nghĩ coi: Nhà nước Đại-pháp rộng tình cho khách-trú vào ra thông thả mà sanh nhai trong nước ta, lại cho chúng nó phục tùng một luật với ta, nghĩa là đồng hưởng quyền lợi trong nước ta như Đồng-bang ta vậy; còn chúng ta đãi chúng nó như nghĩa bà-con, chúng nó muốn làm, chi tự ý, chúng nó thủ lợi: lớp chở về Tàu, lớp để lại mà kinh dinh sự nghiệp, chúng chúng ta lại còn đem dờn bà, con gái mà gả bán cho chúng nó, sanh con đẻ cháu cho chúng nó đem về Tàu mà làm lợi nước lợi nhà cho giống giống nó, và

chúng ta còn ủng hộ cho nó được thái bình trong nẻo thương trường nữa. Nói tắt một đến: chúng ta là chủ, chúng nó là khách, mà theo cách chúng ta hậu đãi chúng nó không khác nào chúng nó là thấy, còn chúng ta là tớ. Đường ấy mà chúng nó chưa vừa lòng, chúng nó muốn sao giết ta trong trứng, đến cội thuở còn non. Sà gì một tiệm trà-phe, mà chúng nó đánh lòng đuổi Đồng bang ta làm công với nó. Chúng nó lại ra yết thị tại Chợ Lớn, cấm Đồng-bào nó buôn bán với ta, chúng nó xúi bợn lính chèo đi Tây về ghé Saigon, đánh phá một quán nhứt báo của ta, rồi lại gửi thơ mà khi thị Anuam ta là mang-rì mọi rợ.

Đồng-bang nghĩ mà coi, nhọc nào lớn hơn nhọc này, nếu ai nghe việc ấy mà chẳng buồn, chẳng giận thì trong mình, người ấy chẳng có máu Annam rồi. Mà buồn, mà giận rồi phải làm làm sao cho đã nư???

Thiết nghĩ, Đồng-bang ta bây giờ ra cạnh tranh trong đường công-cổ với Khách-trú, không khác nào, năm năm trước, thấy Đại-pháp ta ra chiến đấu với Đức quân. Hiện kiếm, khách trú đã có súng sàng giầy thun ái, giầy đoàn thể, có sàng sàng khí dụng, còn Đồng bang ta thì không ngờ trước, không có tạo sàng vật chi cho nhiều, lại thiếu chữ đồng tâm nữa. Mà thấy Đại-pháp ta nhờ có khí hùng, nhờ có bên chi đã đánh đổ Đức-tặc được, còn Đồng bang ta đây là học trò, há chẳng biết bắt chước thấy, há chẳng biết hiệp nhau, tụ vốn với nhau đắp đường công-cổ mà ngẩng lên bội ân sao? Hưởng chi, chúng ta thuộc về một chúng tộc, khi xưa cũng nức tiếng hùng anh trong cõi Viễn đông này, nay lại còn nhờ nhà nước Đại-pháp ủng hộ, đường ấy mà chúng ta gặp cơn phong ba này, ngồi làm tại diệc, mặt ngơ, chẳng trở tài, ra sức, thì há chẳng hổ với tổ tiên ta, há chẳng thẹn với thấy Đại-pháp ta sao?

Ấy vậy: ở Đồng bang, ta bảy đồng tâm, đồng chí, bỏ hết những việc nghi kỵ xưa nay, chung vốn đắp đường công-cổ cho chúng hầu giúp nhau trong cơn bối rối này.

Đã hay rằng: lương hổ tương đấu, tất hữu nhứt thương, như trong cuộc cạnh tranh quyền lợi này, chúng ta cũng biết trước rằng, nếu chúng ta hiệp ý dùng dùng hàng tàu, thì lúc ban đầu sao sao cũng sanh nhiều việc bất tiện cho ta, song phải xét kỹ rằng: nếu chúng ta bớt dùng một vật không cần kiếp, thì chúng ta cần kiếp được một số tiền; nếu chúng ta biết cố cù trong cơn thắc ngặt này mà chăm lo tạo những vật chúng ta thường phải dùng, thì có lo chi chẳng trừ dặng khách trú. Còn nếu như nói việc bất cập, lo chẳng kiếp, thì Đồng bang hãy tập dùng những đồ ngoại quốc khác mà thế đỡ trong lúc này.

Đồng bang hãy nhớ, phạm muôn việc ở đời, kó là tại lúc ban sơ: nếu chẳng chịu cực trồng cây, làm sao đặng có ngày hái trái.

Xin Đồng bang hãy thăm xét lấy, hãy mau mau hiệp tâm hiệp lực đặng chăm lo làm làm sao cho đẹp mặt Việt-Nam, tính làm làm sao cho nở mày Đại-Pháp.

LONG-XUYEN

Việt-nam Đoàn-thể hội

ANNAM THƯƠNG CUỘC CÔNG-TI

Trực trấn thiết sự

Lời kính tỏ cùng lục-châu chư quân-tử được rõ, chúng tôi là 11 người Tam-thời hội-viên trong Nam-kỳ Thương-cuộc Công-Ti này, rất hổ vì trí thiếu tài sơ mà lại được công chúng cứ làm vào trong hội Phái-viên mà gánh vác cái trách-nhậm nặng nề này.

Nhưng vậy anh em chúng tôi đây cũng vì binh vực nòi giống, vì lo vắng hoi quyền-lợi cho quê-hương mà chẳng dám chối từ: nên gần trọn hai tuần nay chúng tôi thường bàn luận với nhau, kẻ lo việc này người lo việc khác, chẳng dám rời trong giờ khắc nào.

Nay bốn điều-lệ chữ Langsa đã nộp tại phòng quan Nô-te, còn bốn dịch ra quốc-ngữ in cũng gần xong, một vài ngày nữa đây chúng tôi sẽ phát ra cho lục-châu chư quân-tử làm tường.

Hiện nay những giấy hùng và tờ quảng-cáo đã rải khắp lục-châu rồi. Vay xin các ông hãy vì đều công-ích, vì nghĩa đồng-bào, kẻ ít người nhiều phụ sức nhau cho đồng, đặng tạo thành cái cơ-sở cho vững bền mà duy trì với khách-trú.

Chúng tôi lại xin tỏ thiết các ông một điều này:

Theo lệ thường những hội thương-mại, bất câu là hội nào, những người đứng sáng tạo cái hội ấy ra (Membre fondateur) hệ hội lập thành thì cái công sáng tạo ấy được hưởng trong số vốn hùng là 5 phần trong một trăm (5/100) mà hội Annam Thương-Cuộc-Công-Ti của chúng tôi tính lập ra đây, định số vốn là mười muôn đồng (100.000\$00) mỗi phần hùng là 10\$000. Nếu ngày nào mà hội lập được thành, vốn hùng kêu đã đủ rồi, thì chúng tôi đây là người có công sáng tạo (membre fondateur) tất nhận số đặng hưởng trong số ấy 5 ngàn đồng, nghĩa là được 5 ngàn phần hùng không.

Nhưng vậy mà chúng tôi đây một là vì chương-tộc, hai là quyết rửa hờn chung; cho nên dầu tốn hao khó nhọc cũng chẳng ngại, miếng là đam bết mảnh nhiệt thành ra mà vùng bối cho được cái nền công-ích cho nòi giống ta mà thôi; chớ 5 trăm phần hùng không ấy (part fondateur) chúng tôi quyết không dám lãnh.

Đã vậy mà chúng tôi đây cũng chẳng dám cư công mà tranh cái quyền quân-

lý; vì lúc này là lúc mới khởi đoan, phần thì công chúng cứ lên, nên chúng tôi phải quyền lãnh đỡ lấy chức Tam-thời Phái-viên mà lo lẫn cho mau thành tựu đó mà thôi.

Ngày nào mà hội đã thành lập rồi, số vốn hùn thâu cũng đã đủ rồi, thì phải mời nhóm đại hội cho đủ mặt hết những các ông có hùn; chừng ấy chúng tôi sẽ lui ra, mà nhường phần quản-lý (Conseil d'Administration) lại cho các ông chọn lấy những người nào hùn lớn và đủ trí đủ tài mà công cử cho phân minh, cho đẹp lòng công chúng. Còn chúng tôi đây thì xin lãnh phần cổ động mà thôi.

Chúng tôi lại muốn cho các ông tin lòng và chắc ý, nên chẳng dám tự xưng ra mà thâu lãnh những bạc hùn của các ông gửi đến. Một xin các ông, như ông nào có lòng hảo hiệp, biết thương nghĩa đồng-bào mà hùn vào với hội ít nhiều thì xin cứ gửi ngay số bạc phần hùn của mình đó cho ba ông Hội-viên có hàng-sáng. lớn là: ông Nguyễn-Phú-Khai Propriétaire, 51, Rue Mac-Mahon Saigon; ông Nguyễn-van-Hội Entrepreneur, 46, Rue d'Espagne Saigon và ông Bùi-văn-Gio Commerçant, 40, Rue d'Adran Saigon; rồi ba ông ấy phải đem gửi liên cho nhà Băng (Banque). Chừng nào có đại-hội nhóm mà định đặt lễ nào thì sẽ lãnh về mà thi thố.

Rốt hết chúng tôi lại xin các đấng trí thức trong 20 hàng tỉnh, hãy ráng rủ nhau mỗi tỉnh mỗi lập ra một hội ngành ở tại Tỉnh-thành, hầu sau cho ta có thể mà thông đồng với nhau cho biết giá hàng-hóa lên xuống mức rẻ thế nào, cho tiện bề mạo diệc.

Đời đời thành thiết, ngửa nhờ lục-châu chư quân-tử xét cho.

Tam-thời Hội-viên
Đồng kính cáo.

Cuộc tiền hành quan Chánh Bô Tholance

Quan Chánh-Bô Tholance là một vị quan công bình chánh trực, độ lượng khoan

hông, đã hơn 1 năm rồi trấn nhậm tỉnh Cănthơ, ngài hằng lo lẫn mở mang đều lợi dân ích quốc. Như cuộc đất «Thổ-mộ» (cimetière) sở nhà thương bấy lâu nay sinh sụp, nhiều lúc phải tối-tàng cho nằm xương người quá vắn! Vì lòng nhân hậu của ngài, thấy cơ căn đường ấy không đành bỏ lãng, ngài mới ra lệnh bồi bổ lại và mỗi bữa ngài thường thân hành đến xem xét cuộc sắp đặt hân-hoài, nên «Thổ-mộ» sở Nhà-Thương bấy giờ đặng cao ráo, những bệnh qua đời chôn cất đặng tử tế ngay hàng ngay ngũ.

Cũng nhờ sức ngài, nên sở nhà thương mới đặng cất thêm nhà đường bệnh rộng rãi. Còn tại Châu-thành, ngài dạy lập kinh này vùng kia. tu kiến bồi lộ, làm cho Châu-thành Cănthơ ngày nay trở nên rộng lớn thêm nữa. Công lao của ngài trong 1 năm trấn nhậm tỉnh Cănthơ đáng cho người bốn xứ để làm kỷ niệm.

Vì mến ngài là một ông quan đáng làm phụ mẫu chi dân, nên khi nghe tin ngài sửa soạn về viếng Mẫu-quốc, ai ai cũng là tiếc, muốn ngài vĩnh trấn Cănthơ mà rưới cam vô cho dân nhuần gội.

Ngày 16 Septembre 1919, trước bữa ngài từ biệt Cănthơ mà xuống tàu, tại nhà Công-sở làng sở tại Tân-an, các quan Chủ quận, các Cai Phó tổng, Hội-dồng, mấy thầy bên Bô, hương chức làng và 4 ban khách trú tề tựu đông đủ bày tiệc rượu tiễn hành ngài cho thỏa tình thương mến.

Đúng 5 giờ: ngài và quan Tân chủ tỉnh là ông Boudineau với quan Phó-Bô Giudicelli ngồi tự chuyện xa đến nơi, viên quan chức sắc chào rước vào tiệc. Trước khi dùng ly rượu Champagne, có quan Đốc-phủ-Sứ Nguyễn-văn-Vĩnh đứng dậy xin thay mặt cho hết thầy viên qua quới chức tỉnh Cănthơ tỏ lời mến tiếc và kể công việc hữu ích của quan chánh Bô Tholance đã làm cho tỉnh Cănthơ từ ngày ngài đáo nhậm đến giờ. Nay ngài đặc lệnh về nghỉ bên Chánh-quốc xin chúc cho ngài đi đường biển

lặng sóng êm thân tâm sức khỏe. (Quan Đốc-Phủ đứng nói tiếng Langsa rất rành rẻ, bộ lịch chính-tể nói trên 20 phúc đồng hồ, xin biền nhón ít đều ra đây mà thôi. Rõ ràng một ông quan nên tài bộ Tây học cao thâm.....Thiệt là: danh bất hư truyền)

Khi quan Đốc-Phủ giũt lời, quan Chánh Bô Tholance tiếp cảm ơn quan Đốc-Phủ và các viên quan quới chức có lòng cố gắng tận tụy đến đây đông đủ mà tiễn hành ngài, ngài cũng tặng khen viên quới chức lúc ngài hành sự đã tận tâm làm việc bổn phận dặng vườn tròn, ngài lại cầu chúc cho các quan từ đây những sau hãy noi theo phận sự đó mà làm hoài.

Ông Tholance nói vừa giũt, ông Boudineau đứng dậy mở lời cảm tạ các quan hiện diện nơi đây trước là tiễn hành quan chánh Bô Tholance về giải lao bên Mẫu-quốc, sau là tiếp rước ngài mới đến trấn nhậm tỉnh này.

Ngài rất mừng và khuyên các quan chủ quận, Tổng, làng hãy sốt sắng cùng ngài mà lo đều ích lợi mở mang trong tỉnh Cănthơ đây là tỉnh điển địa rất phì nhiêu tứ mậu, cho xứng đáng kinh thành phía tây cõi Nam-kỳ.

Ông Boudineau nói vừa giũt tiếng ai nấy đều vỗ tay reo mừng, rồi cùng nhau cạn ly champagne, chuyện trò dầy dặc, các quan Langsa và Anam bên kiệu nhau lần lần lui gót.

Qua ngày sau 17 Septembre 1919 lúc 6 giờ sớm mai các quan Langsa và Anam cũng đến đông đủ đưa quan chánh-bô Tholance xuống tàu trực vắn Saigon đợi ngày phản hồi Tô-quốc.

An-Hà Nhựt-Báo kính chúc cho quan Chánh-Bô Tholance đi đường dặng vạn sự an hảo.

An-Hà-Nhựt-Báo

Hãy đi tàu Langsa

Lúc này là lúc người Annam ta đang cạnh tranh đường thương mại cùng bọn khách trú. Người thi lập tiệm này, kẻ thì dựng tiệm kia mà tranh nghề buôn bán cùng chúng nó, duy còn một mối đại lợi rất nêu đồ sộ, bọn Khách kiều cư tranh đoạt của chúng ta đã lâu đời rồi, mà chúng ta chẳng có thể chi ám dành lại cho được.

Mối lợi to lớn ấy, là mối tiền đồ của china chạy trong sông-rạch Nam-kỳ ta. Bởi vậy số tàu đồ của bọn khách trú ngày nay chiếm đoạt khắp cả lục châu mối lợi ấy hằng ngày thâu vào vô số. Người hành khách Annam quá giang tàu chèo tỉnh này sang qua xứ nọ nườp nườp hằng ngày, chẳng có ngày giờ nào mà ngớt thâu mối đại lợi này. Người Annam từ bấy lâu nay chưa chăm nom đến mối lợi to tác này đặng. Vậy thì dấu cho chúng ta, ngày nay có lập hãng kèn hùn làm ra mối tàu đồ mà tranh lợi thì cũng đã muộn rồi, không có thể nào mà tranh cho lại chúng nó, vì chúng nó đã đặng thành tư cái mối này lâu ngày, chảy thẳng trong Nam-kỳ ta, so sánh cùng hãng tàu Langsa chạy trong các sông rạch trong lục châu cũng còn kém thua chúng nó trong mối lợi này nữa. Chớ chi đồng bang ta đã lo trước mà lập ra mối tàu đồ mà tranh lợi cùng khách trú như đồng bang ta ngoài Bắc-kỳ thì dịp này nên may mắn cho ta mà đoạt mối lợi này lại.

Tuy là ngày nay người Annam ta chưa lập hãng tàu đồ như khách trú mà tranh thương cùng chúng nó, song chúng ta có hãng tàu đồ của thầy ta là Đại-Pháp chạy khắp các tỉnh trong Lục-châu, thế thì chúng ta là người Annam cũng nên thừa dịp tốt này mà vừa giúp lợi cho hãng tàu Langsa.

Vậy thì xin đồng bang ta hiệp ý đồng tâm từ ngày nay cho đến sau, có quá

giang tàu đồ, thì nên chọn tàu Langsa mà đi rất tiện trẫm bề, trước là giúp ích cho hãng tàu Langsa sau nữa khỏi lo sự ruối ro hiểm nghèo hại mạng người xảy đến.

Đồng bang cũng thường thấy tàu khách trú rất cả mớ, ham dục lợi chờ hành khách cho thái quá, chẳng sợ chiếm không kẻ đến mạng người. Nếu có sự ruối ro xảy đến thì chúng nó chỉ ham ó rế om xòm, làm cho người hành khách thêm lo sợ nữa.

Tàu đồ của khách trú, hay là tàu hàng Langsa cũng ăn một giá tiền. Vậy đang lúc này là lúc chúng ta cạnh tranh quyền lợi cùng bọn nó xin đồng bang rập nhau một lòng chọn tàu Langsa mà đi, như vậy thì chúng ta giúp lợi cho người Langsa còn có ích hơn là giúp cho bọn phi ân phi nghĩa.

Phùng Xuân

Tuyệt-giao cà-phe khách-trú

Phủ ngâm

Thế thương vô nan sự,
Nhơn tâm tự bất kiên,
Khuyến đồng-bang nong nã cuộc thương [quyền,

Nay gặp lúc tuyệt-giao đồ khách-trú,
Bởi chúng nó lòng tham tài chưa đủ,
Tách cà-phe tăng giá một đồng su,
Thị Annam như không mất dui mù,
Đề giết của nói sao thì hay vậy,
Ta tự hỏi tai nghe mất thảy.

Nên đồng tình gây sự tuyệt-giao,
Mối lợi quyền ta mất đã lâu ngày,
Thời trời khiến lúc này nên thâu lại,
Kêu chúng nó khi mình là ngu đại,
Nhờ của ta ở tự bạo tự kiêu.

Mấy mươi năm tính lại biết bao nhiêu,
Đề tạ thị điểm nhiều xem cũng hỏ,
Biển đồng hải cớ thương bay lỗ số,
Mặt mù trời sự nghiệp biết đường bao,

Đời văn-minh tiếng phải nổi như phao,
Ta có mắt lè nào xem chẳng thấy,
Của đường kỳ mới lợi quyền đường ấy,
Đề lấp nơ cho ngoại quốc bọ liềm thâu.
Tiền tại đâu cuộc thương mãi tại đâu,
Bỏ vong phở nên tha bang người giành [giết,

Cầm cũng tức đầu đuôi mù cũng tức,
Ăn của người dạ nỡ vong ơn,
Lớn đều hờn đầu bé trẻ đều hờn,
Ở đất khách lòng toan phụ ngãi,
Công-luận đã nhiều lời trái phải,
Sao mình còn thâu cịn kẻ đường nhơn?
Nhứt-trình thêm lắm tiếng thiệt hơn,
Mà ai nỡ vắn lai người khách-trú,
Người bôn quốc bấy lâu ngon giắc ng tì
Bị kẻ gian thâu thủ tiền tài,
Bạn tương thân chừ biết mình sai,
Trừ dứa phàn vắn hỏi quýên lợi.
Lời hơn thiệt phàn phiến xin tương tới
Tiếng thổ sơ bày tỏ chớ bỏ qua,
Đặt vài lời giải muộn ngấm nga,
Dùng ít vận mua vui giờ khác.

Tiện sĩ

Huỳnh-khương-Thái

(Tích trong Công-Luận-Báo)

Lễ khánh thành trường học "Vô-văn" tại Cánhơ

Trường-học "Vô-Văn" của ông Huyện Vô-văn-Thơ tạo lập hoàn hảo gần trót năm rồi, đã có nhiều sĩ tử đến đó ôn nhuần kinh sử. Tuy là hoàn hảo mặt dẫu; song bấy lâu nay quan Huyện chưa định ngày ăn lễ khánh thành trường ấy.

Tuần rồi đây, nhám ngày thứ bảy 14 Septembre 1919, quan Huyện có trần thuyết lễ khánh thành tại trường ấy, cờ xí treo rực rỡ, bàn ghế dọn nghiêm trang, ngài có thỉnh quan Chánh-Bổ Tholance, các quan Langsa và Annam trong tỉnh, các vị Giáo-sư sở Huấn-Đạo, quý thấy bên Tòa bên Bô và Tổng làng đồng đủ.

Đúng 5 giờ chiều, viên quan quới chức tể tự đồ mặc dự tiệc, trước khi dùng ly hí tửu (champagne), quan Huyện là chủ nhà trường "Vô-Văn" có đọc một bài trước là cảm tạ Quan Chủ-Tỉnh và các quan có lòng tốt cùng ngài mà đến dự lễ khánh thành này, sau là nói về cuộc sáng tạo nhà trường này thì ngài cũng nói theo lời chỉ các trường của nhà nước đặng giáo hóa con nhà Annam học theo văn chương của Đại-Pháp và nhơn dịp quan Chánh-Bổ gần về nghỉ bên Chánh-quốc; ngài xin chúc cho quan Chánh-Bổ đi đường đặng bình an quới thể.

Quan Huyện đọc rồi thì quan Chánh-bổ Tholance tỏ lời cảm ơn quan Huyện rất hảo tâm thỉnh ngài đến dự tiệc trước khi ngài xuống tàu về viếng Tô-quốc và khen ngợi quan Huyện có lòng lo mở mang đặng học văn cho con dân trong xứ này là thuộc địa của Mâu-quốc; ấy là hiệp ý kiến cùng Chánh-Phủ. Vậy ngày nay là ngày khánh hí cuộc lạc thành trường "Vô-Văn", ngài xin thay mặt cho viên quan chức sắc hiện viện nơi đây mà cầu chúc cho nhà trường này đặng vịnh viêng. Ông Tholance nói giết lời ai nấy đồng vỗ tay chúc mừng vui đẹp.

Khi cạn ly rượu champagne rồi, các quan cùng nhau đi xem khắp nhà trường "Vô-Văn". Trường này cất coi đẹp mặt, nơi từng dưới lớp học có gió thông thương mát mẻ còn từng trên chỗ học trò ngồi nghỉ thì là có thứ lớp và sạch sẽ lắm, lại mấy thầy giáo dạy nơi đó hay cần mẫn học trò chẳng cho chúng nó biếng nhát đặng. Đáng khen..... Mãng cuộc xem các quan Langsa và Annam lần lần kiển từ Quan Huyện mà lui gót.

Chúng tôi tuy là chẳng may mà không đặng dự cuộc khánh thành trường "Vô-Văn" này; song nghĩ vì phận chúng tôi đây là tôi em của quan Huyện, nên chúng tôi cũng hết lòng kính khen ngài có dạ mở mang bề học thức cho trẻ em trong quê hương ta, nên ngài chẳng nài hao tổn mà thuyết lập nhà trường này, ngài

lại rước giáo sư tài bộ để dạy dỗ học trò. Vậy, ai có con nhỏ cũng nên đem đến đây mà cho học tập chắc là mau đặng thành công.

Sau này chúng tôi xin chúc cho nhà trường "Vô-Văn" của quan Huyện đặng nhiều ngày tấn phát.

An-Hà Nhựt-Báo

Không sợ chệch khi sao ???

Cuộc tranh thương mãi cùng khách tại Cánhơ, bang dẫu nhiều vị trí thừ ra cổ động bảo đồng-bang ta lập cái này, bán cái kia, buôn cái nọ..... Vậy phải !.... khen !.... mừng....!

Nay nghe phong-phanh rằng: các vị đó sao lại bán đồ NHƯ PHỄ làm cho những người mua bán đó có ý phiến, muốn kêu nài...!.. Uá,... làm cái gì lạ vậy ? ? Hễ là năng thuyết thì năng hành chớ...! Coi.....coi... ..coi.....coi kia, chệch nó đang dòm mình đó, bớ mấy vị.....!.....!

Tức-nhinh-quá

Quảng cáo

Có lời nghị ngày 31 Juillet 1919, quan Quyền Tổng-thống Đông-Dương cho phép hội Nông-nghiep tương-tế Long-xuyen mở một hiệu nguyệt-báo kêu là "NÔNG-BÁO"

Trong tờ báo ấy sẽ ấn hành công việc làm của các hội Nông-nghiep tương-tế trong Nam-kỳ và chuyên luận về nghề trồng lúa và mua bán đồ thổ sản trong cõi Đông-Dương.

Những hội viên của các hội Nông-nghiep Tương-tế đã lập trong các tỉnh Nam-kỳ đều được đọc "Nông-báo" khỏi trả tiền. Người nào không phải hội viên Nông-nghiep mà muốn xem "Nông-báo" thì phải trả mỗi năm (2\$00) hai đồng. Ai muốn mua "Nông-báo" xin kiếp gửi học cho M. Liều-sanh-Hạo, Tổng-lý tờ "Nông-báo" tại Longxuyen, đặng biết trước phải xuất bản mỗi kỳ mấy tập.

Nay kính

Thuộc

“Vạn-linh-Tế”.....linh !

Trước khi nói thuộc « Vạn-linh-Tế » linh, ắt là chư độc giả không rõ thuộc « Vạn-linh-Tế » linh về ngã nào ? linh chuyện gì ? Số là vậy mới lạ gọi là linh đó: Thấy An-Hà Nhựt-Báo nói thuộc « Vạn-linh-Tế » uống hay nhiều chứng: hay nhức đầu, cảm thương hàng, bón, đàng kinh trời sụt, nhức mỗi tay chơn v.v.. uống vào một đôi ngày đã thấy hiệu nghiệm chẳng sai. Nghe nói, tôi thân hành đến nhà M. Trần-dắc-Nghĩa Quán-lý Ấn-quán An-Hà Cáo-thờ hồi mua 1 gói đem về cho vợ tôi uống thử, vì có chứng hay bón và nhức mỗi tay chơn, ăn ngủ chẳng ngon. Đem về tôi coi theo miếng giấy dặn bảo cho vợ tôi uống hồi 5 giờ chiều. Té ra, đêm đó (17 Septembre 1919) lúc 1 giờ khuya ăn trộm đến cạy cửa của người anh ruột tôi ở gần bên tôi mà lấy đồ. Chúng nó cạy cửa dặng vô nhà rồi vừa cạy tủ mà khuôn đồ, rất may lúc đó tới lúc vợ tôi quần đau bụng mở cửa đi sông, gặp cửa của anh tôi bị cạy liền kêu tôi dậy nói có tại. Tôi lật đặt tri hô kêu anh tôi và nội nhà thấy đều thức dậy, đốt đèn rồi coi thật quả cửa hư, 2, 3 cây song mở ra dặng, cái tủ bị cạy gần tróc bản lề. Còn ăn trộm lúc đó đã trốn trước đầu mất rồi. Đó, chư độc giả nghĩ coi, nếu không nhờ thuộc « Vạn-linh-Tế », thì đêm đó anh tôi phải bị mất đồ hết. Đường ấy có đáng gọi là « Vạn-linh-Tế » linh không !

Vậy tôi biên đều thiệt ra đây, xin ông Chủ-Bút An-Hà ấn hành vào tờ báo của ông cho lục châu tường tất. Còn vợ tôi uống thuộc « Vạn-linh-Tế »; 3 bữa rày, đi sông đều, bớt đau lưng và nhức mỗi tay chơn, coi bộ khoẻ và ăn biết ngon.

Nguyễn-văn-Dương

Secrétaire à l'Inspection de Cáo-thờ

Tiểu đàm

Có năm anh nhơ văn kết bạn với nhau rất thiết; khi trà, rượu, lúc thi phú. Mà trong bọn thì anh thứ 5. dở hơn hết, vì ít học; tánh lại hay lối phách bầy đều sanh chuyện lắm.

Ngày kia đương lúc vậy tiệc; anh mới nói rằng: bọn mình chơi thi phú, bài vở quá nhàm; bữa nay chiết tự chơi cho vui. Song giao ước hễ ai chiết được thì uống một ly rượu; bằng dở, thua thì cứ ăn thịt, không phép uống rượu. — Chơi như vậy thì mới mở mang trí hóa. — Bốn anh nọ bèn vâng chụ.

Anh thứ nhất mới chiết rằng:

Diễn Tự Bất Thấu Phong
Thập Tự Tại Đương Trung
Thập Tự Thôi Thương Khứ
Cổ Tự nhứt Hồ Chung

Anh thứ nhì chiết rằng:

Hồi Tự Bất Thấu Phong
Khẩu Tự Tại Đương Trung
Khẩu Tự Thôi Thương Khứ
Lữ Tự biến Hồ Chung

Anh thứ ba chiết rằng:

Khôn Tự Bất Thấu Phong
Mộc Tự Tại Đương Trung
Mộc Tự Thôi Thương Khứ
Hạnh tự biến Hồ Chung

Anh thứ tư chiết rằng:

Linh Tự Bất Thấu Phong
Linh Tự Tại Đương Trung
Linh Tự Thôi Thương Khứ
Hâm Tự nhứt Hồ Chung

Anh thứ năm chiết rằng:

Viết Tự Bất Thấu Phong
Nhứt Tự Tại Đương Trung
Nhứt Tự Thôi Thương Khứ
Nhứt Khẩu nhứt Đại Chung.

Anh và bị chúng lựa trước hết chữ rồi, anh kiểm không ra chữ; túng mới chiết đại chữ viết, không biến ra được chữ gì ráo; mới nói bướng chữ Nhứt, trên, chữ khẩu dưới; kêu là nhứt khẩu nhứt đại chung. Bèn bưng bầu rượu mà uống, chúng cười rì.

Giang-hưng-Nhơn.

Village de Hòa-Thịnh (Cầu-kè)

Thi tập

Cung bộ thi điều M. Trần-như-Tứ.
(Collègien 3e année Bắclieu)

An-Hà số 128

Kinh sử dày công nghĩ tuổi ôi!
Chiếc đồ Kim cổ bỗng liền trôi.
Bao đành 11 thế kia anh Tứ!
Hay muốn qui âm kiếm chú Hối?
Đặng hóa mười năm chưa toại bấy,
Phong trần một kíp phuôi xong rồi!!
Từ đây đường hạnh hiển nhưn vắn,
Gieo nếp chưa thành, bẻ chỏ xôi!!!

HỮU

Tiểu bấy Trần-như mạng vắn ôi!
Văn chương một tuổi đất chôn rồi!
Thế đền nào kẻ tâm oanh bắt,
Độc sách còn ai dựa tuyết ngồi!
Chưa kịp bản vàng tên tuổi đứng,
Đầu gối mạng bạc bẻ đầu đời!!
Nhớ câu thơ từ càng tuông lụy,
Tiếc hấy Trần-như mạng vắn ôi!!!

Bắclieu. Triết đệ
Lê-chơn-Tâm ai tự

TỔNG HỮU THI

Kẻ ở người đi rất ngậm ngùi,
Mối sầu xẻ nữa, bước chia đôi.
Ngậm câu, phật mộc chưa rồi vắn,
Mà bước sanh ly đã giục người.
Tường ghla mưa đùng xao lãng dạ,
Thương nhau xin nhớ gần ghi lời.
Trường-dinh chén rượu lưng vơi lụy,
Kẻ ở người đi rất ngậm ngùi.

Bắclieu. Lê-chơn-Tâm

HÒA NGUYỄN VẠN

Nhớ thương đôi ngả ngậm ngùi người;
Vầng nguyệt giải đồng nguyện xẻ đôi.
Nắng giãi mưa dầm đành phận kẻ,
Đòn treo giường gát cảm thương người,
Đó trên yên ngựa dưng dưng bước,
Đầy lại phòng văn thăm thiết lời.
Nhớ nghĩa xin thương, thương nhớ mãi
Nhớ thương đôi ngả ngậm ngùi người.

Giang-hỗy sĩ. Hồ-hơn-Chữ

Phụng họa

Lời rao cần kiếp

Kính cùng chư khán quan và Phụ-diễn dặng rõ: Những bài chi các ngài muốn giúp ích giúp vui mà ăn hành vào An-Hà nhựt-báo xin gởi cho M. Phạm-kỳ-Xương Chủ-bút hay là M. Trần-dắc-Nghĩa Tổng-lý cũng dặng.

Còn về sự mua nhựt-trình, sách vở, tuồng, truyện, giấy, mực, dặng các lời rao, vắn...vắn....Nói tóm l đều, là việc chi có nói về tiền bạc mandat, lettre recommandée, xin các ngài gởi ngay cho M. Trần-dắc-Nghĩa Tổng-lý và chủ sự Ấn-quán An-Hà mà thôi,

Xin các ngài lưu ý.

Bổn-quán cần cáo.

Kính cùng chư khán quan

Bổn quán rất cảm ơn chư tôn có lòng huệ cò mà nhận xem tờ An-Hà-Nhựt-Báo từ ấy đến giờ, ấy là phần chư tôn giúp cho bổn quán dặng vững bền tuần nghiệp; còn phần bổn quán đây chỉ lấy tâm nhiệt thành đem hết chỗ nghe chỗ thấy mà truyền bá ra dặng đáp đền ơn cò cấp với chư tôn và quốc dân ta trong lúc này. Vậy mới phỉ lòng của bổn quán.

Sau đây, cho dặng tiện bề chỉnh đôn trong các đều tổn kém: Bổn quán kính nhắc chư tôn vị nào mua báo An-Hà hoặc mới mua hoặc mãng năm rồi mà chưa đóng tiền, xin lưu ý giùm mua mandat gởi giúp ích cùng bổn quán thì ơn của chư tôn rất trọng rất trọng. bổn quán cần cáo.

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 8 f 10
Đông-Dương..... 8 00

Giá lúa

Từ 5\$60 cho đến 5\$10 một tạ, tùy theo thứ lúa.

LOI RAO

Kể từ ngày 1er Novembre 1919, ai có trồng mía nhiều xin chờ đến lò rượu **RHUM STELLA** tại làng Phú-Thứ (Cántho) mà bán. Bất luận mấy ghe cũng mua; mua đừng tiền lắm.

Còn ai chưa trồng mía cũng nên trồng cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mía mà làm rượu.

Tỉnh Cantho**LOI RAO**

Quan Chủ-tỉnh rao cho thiên hạ hay rằng trong lúc sửa cái cầu sặc Cái-vỏ xe hơi đưa bộ hành qua lại **Vinh-Long-Cantho** ghé tạm ở ít bữa tại đầu cầu ấy. Vậy nên tàu chờ bộ hành tới chợ Cái-vỏ, rồi đó bộ hành đi bộ ra tới xe hơi cách chừng vài trăm thước langsa.

TÀU CANTHO CHẠY:

Buổi sớm mai: 8 giờ

Buổi chiều: 3 giờ

Cantho, le 28 Août 1919.

Signé: **Tholance**

Vô-văn học hiệu

Trường học của Ông Võ-văn Thơm lập, gọi là "Vô-Văn, học Hiệu" đã khai từ hôm 4 Novem-

bre 1918. Nay được 50 trò nam và nữ vào trường

Thầy giáo cần mẫn con nít học mau tần phát vô cùng.

Tiền học và ăn, ngủ phải đóng trước tin giá như vậy.

Học Ngoài (không ăn ngủ) ...4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ tại trường 12

Như ai dùng giấy Quốc-trái mà đóng tiền trường cho con cháu

học, thì Ông Đốc học trường Võ-Văn cùng thâu, cứ mỗi phiếu 100 francs thì kể là:16\$

Bữa 3 Juillet bài trường tới 5 Août thì tựu, cốn kỳ bài trường Tết thì cứ rằm tháng chạp bài qua rằm tháng giêng thì tựu bà con có bác ai có dịp đi Cántho ghé coi cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ ngủ.

Ai có câu hỏi thăm đều gì, xin gởi thơ cho Ông Võ-văn-Thơm, thì lập tức có thơ trả lời

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU
ở đường Turc, số 16
Ngang nhà **MOTTET, Saigon**

Kính cáo cùng quý khách đừng hay: tại tiệm tôi có làm má đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, mủ thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điêu hảo mộc theo lá nhân hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dung nhảm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô bố, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

Thương-nước-Giư cần khải

記善曾**TẶNG THIỆN KÝ**

DIT

TẶNG-NHAI

Entrepreneur des travaux de construction
(Cantho-Ville)

Lãnh soát các công việc

— HỒ VÀ MỘC —

CẮT NHÀ—LÀM HÀNG RÀO—ĐÚC CỐNG BẰNG
ĐÁ TRỨNG—CIMENT—ĐÓNG CỬA LÁ SÁCH—CỬA
LÔNG HỔ VĂN HOA TÂY.

Quyết làm ăn bền vững, tôi cứ lấy mực thành tính làm đầu.

Các việc tôi lãnh, thì tôi hết lòng lo lắng cho toàn vẹn, cho mau mắng, những thợ của tôi đều là thợ lựa, rút tay giỏi khéo không mà thôi. Xin trong chư quân tử, ai muốn mượn tôi làm việc chi thì khá viết thư cho tôi, hay là dờn gót đến nhà tôi CHÂU-THÀNH CÁNTHO ĐƯỜNG SAINTENOY (CÁU TÀU LỚN) NGANG CỬA QUAN TRẠNG-SUR GALLOIS MONTRUN MÀ THƯƠNG NGHỊ—Còn về việc tờ giấy chỉ chẳng hạn, nếu có dấu Hiệu tôi mà không có chữ tôi ký vào, xin chư ông khá lưu ý rằng đó là không phải của tôi thật, vậy nên tôi chẳng hề nhình biết tới tờ giấy ấy bao giờ

TẶNG-NHAI

Cẩn-khải

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội
CU LAO MÂY—CANTHO

Hội mua và bán lúa.

Định số vốn là mười ngàn tạ lúa (10000pl)

Hùn mỗi phần là 50 tạ, hoặc muốn hùn bạc tính theo số lúa trên đây, vì nào muốn hùn mấy phần tùy ý.

Hội này có điều lệ, giấy tờ chắc chắn tính mắng mùa lúa chia lời.

Cúi xin quý vị sáng lòng hiệp vốn mà lo đều ích lợi chung và mở đường thương cho bạn mình mau nhẹ bước.

Như muốn hỏi đều chi trong việc hội xin viết thư cho M. Nguyễn-văn-Từ chủ hội Thương-mại sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã hội cần khải.

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt rỗng bằng nước mía, uống đã ngon mà giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cũng chư quý vị rõ: Như vị nào muốn lãnh về bán đừng kiếm tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán được bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu. Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán chẳng được, thì gởi trả lại cho Bồn-hiệu cũng được vậy, miễn là ve còn tốt thì thôi.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Cáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám Đốc Quesnel sáng lòng muốn bán hai sớ ruộng của ngài, ở tại Tháp mười (Mỹtho) sớ thứ nhứt được 46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là kinh Tổng-đốc Lộc, kinh này xáng mới vét lại lổu lổm, bề ngang chừng 40 thước nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như muốn chở lúa thẳng lên Chợ-lớn đi ngã sông Vaico cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá chi nữa hết; lại sáng trong đất có mười ba cái địa, cả rất đại lợi. Có một sớ đất khác kề cận với hai sớ ruộng nói trên đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của hiệu Speidel đã bị nhà nước tịch thâu lại và có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán

Hai sớ ruộng của quan giám đốc Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới 15 ngàn gĩa.

Ai muốn mua hai sớ đất ấy xin gởi thư cho quan Giám đốc Quesnel tại Saigon, hay là gởi cho sớ Nhựt trình An-hà tại Cán-thơ mà thương nghị và đến xem bản đồ thì hiểu rõ.

HỒ'I DONG-BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lâm rông bằng nước mía.

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tỏ
ý bình vực cái mỗi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuộc nữa.

Mua uống rồi mới biết.

SOCIÉTÉ

des

SUCRES ET RHUMS

Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÀNG

Cantho, Saigon,
Bachien, Soctrang
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đồng-chường

*Lu et approuvé avant publication
Cantho, le 26 Septembre 1919
L'Administration*

A handwritten signature in ink, appearing to be 'M. M.' or similar, located at the bottom left of the page.